

EEN ORGANISATIEACTVIST 'AVANT LA LETTRE'

Op 21 maart 2008 overleed plotseling Eckart Wintzen. Hiermee verliezen wij niet alleen een succesvolle, maatschappelijk betrokken ondernemer, maar ook een organisatieactivist 'avant la lettre'. Als het gaat om anders organiseren, om werkelijk geïnteresseerd zijn in vernieuwing en om 'duurzaamheid als business', was hij zijn tijd vooruit.

Hoewel ik maar kort intensief voor Eckart heb gewerkt heeft zijn stijl van werken en 'zijn celfilosofie' ook op mij een blijvende indruk gemaakt. In een aantal opzichten is hij een belangrijke leermeester voor me geweest. Over zijn organisatiefilosofie is veel geschreven en zelf publiceerde hij 'Eckart's Notes' in 2006. Ik voeg daar drie waardevolle lessen – op micro, meso en macroniveau – aan toe die volgens mij aan actualiteit niets hebben verloren.

1) Op microniveau: breng humor in besprekingen en ... begin op tijd. In mijn eerste volwaardige baan aan de Universiteit van Tilburg ondersteunende ik als projectsecretaris een ervaren bestuur met extern deskundigen. Eckart was lid van dat bestuur. De andere leden waren vrijwel allemaal hoogleraren. Als jongste bediende was ik altijd precies op tijd aanwezig (in die tijd en die rol lukte dat betere dan tegenwoordig, beken ik u eerlijk). De enige die er dan ook was, was Eckart. Het zogenaamde "academisch kwartier" hanteerde hij namelijk niet. Direct na binnenkomst begon hij dus alvast met de agenda. Dit als serieus signaal met humor gebracht richting de hooggeleerde collega's.

2) Op mesoniveau: geef ruimte aan innovatie. De periode daarna bij BSO toonde dat hij bereid was bescherming en ruimte te bieden aan innovatie. Zo was er in de tweede helft van de jaren tachtig BSO/research waar Toon Witkam werkte aan spraak/vertaaltechnologie. Als en eenvoudige alfa en beginnend organisatieadviseur zei mij dat weinig tot niets, maar duidelijk was dat Toon c.s. de ruimte kregen om te innoveren – net als velen anderen uit Eckarts netwerk. Ik heb daarna weinig bedrijven meer gezien waar innovatie deze bestuurlijke bescherming vanuit de top kreeg.

3) Op macroniveau: geef hoge prioriteit aan de ontwikkeling van nieuwe diensten. In de tweede helft van de jaren negentig hield Eckart bij voortduring het pleidooi voor het verglazen van Nederland. Want het aanleggen van een glasvezelinfrastructuur in ons land zag hij een sleutelrol voor de regeringen die in dat decennium aan het bewind waren. Met als belangrijkste doel daarna: om nieuwe ICT diensten onder meer op het gebied van onderwijs, zorg en mobiliteit te kunnen ontwikkelen. Geen van de regeringen heeft dit pleidooi ooit overgenomen, maar tien jaar na dato is de doorbraak er: gezaghebbende marktpartijen zijn in Nederland en West-Europa druk aan de slag met het verglazen van steden en regio's. Ons land blijft hierdoor 'wereldkampioen communicatie-infrastructuur'; de opdracht is nu om diensteninnovatie werkelijk vorm en inhoud te gaan geven.

Mijn laatste ontmoeting met Eckart was ruim twee jaar geleden in het Brabantse Nuenen. Samen met het netwerk van kennissteden waren we te gast bij Ons Net, een moedige pionier op het gebied van glasvezeldiensten. Eckart was vanouds op dreef: hij was energiek aanwezig en hield pleidooien voor innovatie en dienstenontwikkeling. Na afloop spraken we kort na over de boeiende tijd die ging aanbreken en de kansen die dit terrein biedt voor Nederland ... de leegte die hij nalaat is groot. Maar kijkend naar de veelheid van reacties op zijn overlijden ben ik ervan overtuigd dat de innovatieve community die met hem heeft gewerkt, voluit doorgaat op de weg naar een duurzame samenleving. Chapeau!